

Vážené dámy, vážení pánové,

přenesme se do noci z 20. na 21. srpna 1968. Většina obyvatel naší země se jako obvykle ukládá k odpočinku a chystá se na další den svého života. Se všemi starostmi, povinnostmi i radostmi. Dlouhého spánku jim však dopráno není. Přestože veškeré dnešní vymoženosti informačních technologií byly tehdy neznámé, rychlostí blesku se zemí šíří informace: „Přepadli nás“, „Okupace“, „Rusové jsou tady“. Zasahují každého člověka svobodné mysli. Bolestné probuzení, prvotní úžas a šok rychle střídají obavy z hodin příštích. Aby také ne. Nočním nebem nad Prahou bez přestání duní těžká letadla s technikou i živou silou, přes hranice se valí hordy vojsk „spřátelených“ zemí v rámci Varšavské smlouvy.

Brzy ráno už naší zemí projíždějí kolony obrněnců s bílými pruhy. Jejich osádky mnohdy neudrží nervy na uzdě. Okupanti jsou zaraženi poznáním, že zde nejsou vítáni. Místo květin z pětačtyřicátého zdvižené pěsti, výkřiky odporu a slzy vzdoru. Vzkazy na zdech či silnicích jasně vypovídají o náladě místních obyvatel. Dochází k haváriím, padají výstřely a bohužel přibývají oběti na životech z řad našich obyvatel. Lidí, kteří se po dlouhém období padesátých let vyplněném neuvěřitelně krutými represemi a zvlí ze strany komunistické moci mohli opět trochu svobodněji nadechnout.

Uvolněný duch se začal šířit celou společností. Velmi rychle a zcela přirozeně se projevil především na poli kulturním. Pozadu však celkově nezůstal ani společenský a politický život země. Pojmenovány byly nezákonnosti politických procesů po únoru 1948. Prakticky byla zrušena cenzura slova, uvolnily se podmínky pro cestování. Mnohé změny byly ukotveny v legislativním rámci země. Stále silnější slovo mělo reformně naladěné křídlo mladších politiků v rámci komunistické strany. Velmi dobře si uvědomovali, že zapouzdření se v rámci zemí východního bloku a

v područí Sovětského svazu vede nejen k morálnímu rozpadu společnosti, ale především také k hospodářskému úpadku a pádu kdysi průmyslové, bohaté země do pole mizerného průměru. Na jaře r. 1968 se skoro již zdálo, že by se Československo opět mohlo vrátit mezi země demokratické, mezi země, které dokáží přetavit svoje nezpochybnitelné předpoklady v příslušnost mezi úspěšnými.

Politická situace ve světě však byla výrazně odlišná od té o 20 let později. A tak zrádci země reprezentující nejtvrdší bolševické jádro uvnitř strany a stavějící zájmy Kremlu nad zájmy domácí neváhali pozvat cizí vojenskou moc na naše svěbytné území a uvrhnout svoje občany na dalších 20 dlouhých let do postavení nesvobodného, vazalského národa. Se všemi důsledky včetně pokřivení mezilidských vztahů v rodinách i ve společnosti. Tvrdou ranou pro vývoj země byla také další vlna emigrace. Podobně jako po r. 1948 zemi opustili desetitisíce pracovitých lidí, často špiček ve svých oborech. Příběhů osobních či

z blízkého okolí bychom tady dozajista dokázali poskládat na velmi dlouhé povídání. Život Klatov a Klatovanů byl samozřejmě poznamenán srpnovými událostmi podobně jako města a obce v celé zemi.

Co však už dnes samozřejmostí není, je tato u nás se pravidelně opakující vzpomínková akce. Nekonají se bohužel ve všech městech obdobné či větší velikosti. Jaký je to třeba rozdíl oproti silně vlastenecky smýšlejícím Polákům, kteří dobře vědí, kde mají stát a čeho je východní mocnost schopna. Současný vnitropolitický vývoj mne navíc utvrzuje v tom, že byť od oněch do naší historie černým písmem zapsaných událostí dnes uplynulo již 51 let, neztratil jejich odkaz nic ze své aktuálnosti a naléhavosti. Právě naopak.

Jsme sice malou, ale svoji polohou významnou zemí. Zemí, která se před 30 léty vymanila z područí sovětské vlivu. O tom, že se s touto ztrátou Rusko dodnes nesmířilo, snad není třeba ani na minutu pochybovat. Jednoznačným důkazem je nejen jím vedený útok na ministerské počítačové sítě v minulém týdnu, ale především dlouhodobé varování našich zpravodajských služeb před systematickým prosazováním ruských zájmů. Zpravodajské služby si každý stát bedlivě chrání a tváří se, jako by ani neexistovaly. Považuji za naprosto zdrcující, pokud nejvyšší představitel naší země, nazývající je hanlivě „čučkaři“, jejich práci veřejně zlehčuje a podrývá. Nejsem žádným vysokým politikem, ani nemám šanci podobné věci ovlivnit. Nechci a nemohu však podobná vyjádření přejít bez povšimnutí. O to naléhavěji dnes, kdy si připomínáme fatální dopady ruské okupace naší země. O to víc dnes, kdy prezident a premiér země zůstali v den výročí schování a nepovažovali za nutné uctít památku obětí srpnových událostí z r. 1968 a 1969. O to víc v době, kdy si v listopadu budeme připomínat chvíle, jež jsme prožívali během sametové revoluce a které nás vrátily tam, kam patříme. Mezi vyspělé země pevně postavené na základech západních demokratických a křesťanských hodnot.

Děkuji vám za pozornost.